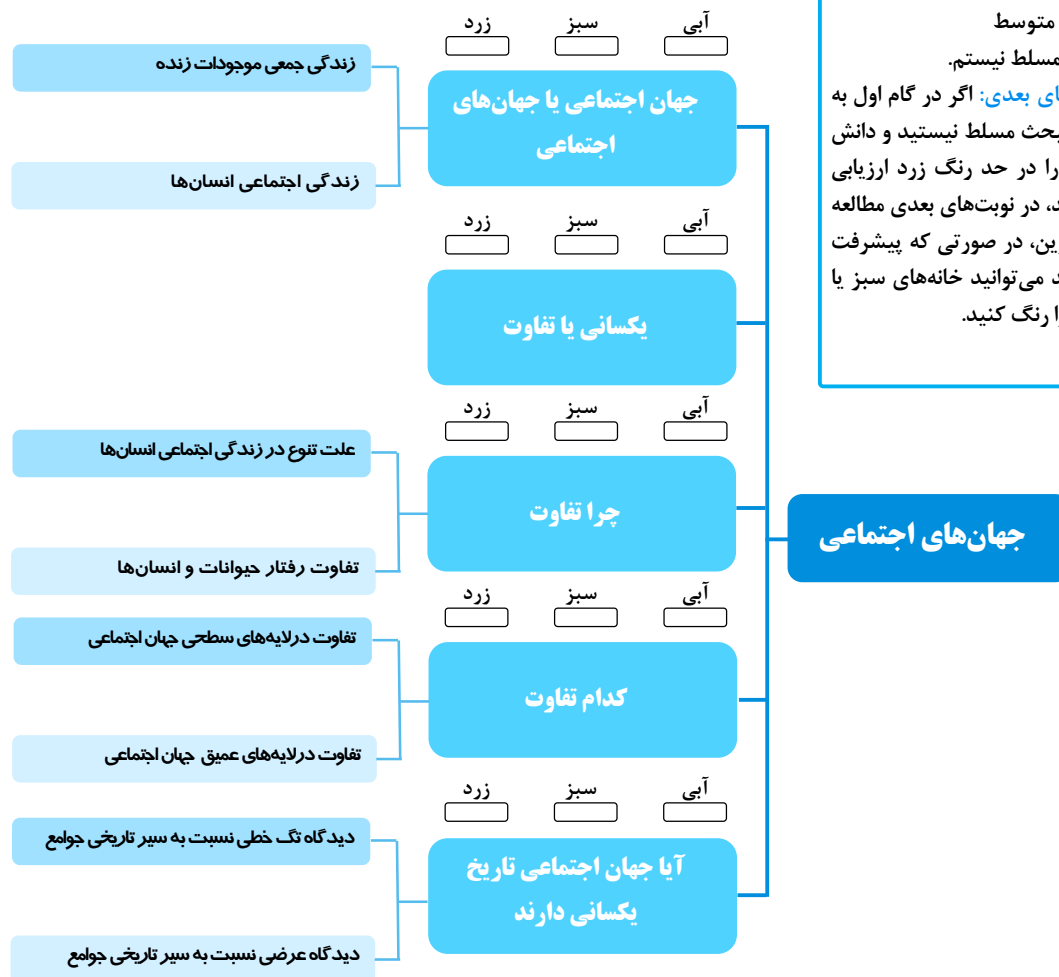

با درخت دانش، گام به گام
پیشرفت خود را ارزیابی کنید.

گام اول: میزان تسلط خود را با
رنگ مشخص کنید.
آبی: خیلی خوب
سبز: متوسط
زرد: مسلط نیستیم.
گام‌های بعدی: اگر در گام اول به
آن مبحث مسلط نیستید و دانش
خود را در حد رنگ زرد ارزیابی
کردید، در نوبت‌های بعدی مطالعه
و تمرین، در صورتی که پیشرفت
کردید می‌توانید خانه‌های سبز یا
آبی را رنگ کنید.

کلید واژه‌ها:

اراده، آگاهی، کنشگر، نمادها، هنجارها، رفتارها، عقاید، ارزش‌ها، باورها

جهان‌های اجتماعی

(درس پنجم)

- ۱- همکاری آن‌ها به صورت **ناخودآگاه** و **بدون اراده** و **غریزی** است.
- ۲- **همکاری و نظم** آن‌ها از آغاز خلقت تا کنون **بدون تغییر** است.

۱- زندگی جمعی موجودات زنده

- ۱- انسان‌ها با **اراده و آگاهی** جهان اجتماعی خود را می‌سازند.
- ۲- انسان‌ها **کنش‌گر منفعل** و پذیرنده عقاید و ارزش‌ها نیستند.
- ۳- انسان‌ها **کنش‌گر فعال و تأثیرگذار** هستند.
- ۴- انسان با اراده و آگاهی خود جهان‌های اجتماعی مختلف ایجاد می‌کند.
- ۵- در طول حیات جوامع انسانی، شاهد جهان‌های اجتماعی متفاوت هستیم که توسط انسان خلق می‌شود.

۲- جهان اجتماعی انسان‌ها

۱- جهان اجتماعی یا جهان‌های اجتماعی

مثال

خون در بدن انسان در جریان است و دستگاه تنفسی وظیفه خود را انجام می‌دهد این دو اگر هماهنگ نباشند امکان بقا وجود ندارد (همکاری به صورت ناخودآگاه)

۱- زندگی جمعی موجودات زنده

مورچه‌ها و زنبورها در همه‌جای دنیا به یک شیوه در طی سال‌های متمادی زندگی می‌کنند.

مثال‌ها:

۲- جهان اجتماعی انسان‌ها: انسان‌ها جهان‌های مختلف ایجاد کردند ← جهان‌های اجتماعی معنوی، اساطیری، سکولار

۲- تفاوت‌های جهان‌های اجتماعی:

مقدمه: در طول زمان در هر جهان اجتماعی تغییراتی رخ می‌دهد که باعث می‌شود شیوه زندگی و نظام سیاسی جوامع تغییر کند. اما هر تغییری منجر به ایجاد جهان اجتماعی جدید نمی‌شود.

مثال

بعضی تغییرات مثل افزایش جمعیت، رشد اقتصادی، تغییر لحن، تغییر نوشتار و گفتار افراد جامعه و ... باعث ایجاد هویت اجتماعی جدید در جامعه نمی‌شود.

تفاوت‌ها	در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی	در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
مصادق‌ها	نمادها، هنجارها و رفتارها	عقاید، ارزش‌ها، باورها
مثال	با تغییر در لجه‌ها و گویش‌های افراد جهان اجتماعی جدید ایجاد نمی‌شود، با تغییر در سبک نوشتار و گفتار جهان اجتماعی جدید به‌وجود نمی‌آید.	با تغییر در اعتقادات و ارزش جهان اجتماعی جدید ایجاد می‌شود. با ورود اسلام به ایران و انقلاب اسلامی سال ۵۷ ارزش و باورها تغییر کرد و نظام سیاسی جدید ایجاد شد.

۳- سیر تاریخی جهان‌های اجتماعی

سیر تکاملی و نگاه تک خطی	دیدگاه عرضی نسبت به جوامع
۱- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند جوامع در سیر تکامل و پیشرفت از مسیر واحدی عبور می‌کنند.	۱- عده‌ای از اندیشمندان اجتماعی اعتقاد دارند که چون جهان اجتماعی توسط انسان پدید می‌آید و انسان‌ها دارای عقاید و ارزش‌های متفاوت هستند جهان‌های متفاوت و متنوعی به‌وجود می‌آورند.
۲- در این سیر تحول ارزش‌ها و هنجارهای تازه‌ای متناسب با هر یک از مراحل می‌پذیرند.	۲- براساس عقاید و ارزش‌ها، تمدن‌ها و فرهنگ‌های خاصی شکل می‌گیرند و مسیر متفاوتی ایجاد می‌کنند. مانند جهان اجتماعی غرب، اسلام، چین
۳- دانشمندان جوامع را با هم مقایسه می‌کنند تا ببینند که جوامع در کدام نقطه از مسیر خطی قرار دارد.	۳- در این دیدگاه جهان‌های اجتماعی از طریق روابط متقابل از تجربیات همدیگر استفاده می‌کنند.
۴- طبق این دیدگاه جوامع عقب‌مانده باید کسورهای پیشرفته را الگو قرار دهند.	۴- نگاه خطی به جوامع ندارند.
۵- این دیدگاه اعتقاد دارد جوامع انسانی مشابه هم هستند.	۵- یک جهان اجتماعی پویا و فعال به‌صورت گزینشی با جهان‌های اجتماعی دیگر ارتباط برقرار می‌کند.
۶- اغلب جامعه‌شناسان اولیه: کنت، مارکس، دورکیم، واسپنسر چنین دیدگاهی را داشتند.	۶- یک جهان اجتماعی براساس نیازهای خود از دستاوردهای دیگران بهره برد ← تا آن را بومی کند.

نکات مهم:

۱- شیر و آهو دوگونه متفاوت حیوان است ← تفاوت آن‌ها در ویژگی‌های ذاتی است. مثال‌ها

۲- تفاوت شیرهای مختلف ← در ویژگی‌های عرضی است (تفاوت سطحی هست)

۳- ارزش‌های بنیادی شبه جزیره عربستان
 ۱- شرک
 ۲- بت‌پرستی
 ۳- نگاه نژادی و قبیله‌ای

۴- اعتقادات و ارزش‌ها بنیادین جهان اجتماعی اسلام
 ۱- توحید
 ۲- یکتاپرستی
 ۳- خلافت و کرامت انسان

۵- با ظهور اسلام ارزش‌های کلان جاهلی نابود شد ← مانند شرک و بت‌پرستی سطوح و لایه‌های سطحی در خدمت اسلام قرار گرفت ← به‌عنوان نمونه: زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.

سوالات تشریحی

ردیف	«سوالات»	نمره														
الف)	ص یا غ بودن عبارات زیر را مشخص کنید. ۱. نظم و همکاری حیوانانی که به صورت دسته جمعی زندگی می کنند مانند مورچه، موریانه طی عصرهای متمادی متفاوت است. ۲. هنگامی که انسان ها به تاریخ گذشته ی خود رجوع می کنند و جهان اجتماعی خود را با آنان مقایسه می کنند به تنوع جهان های اجتماعی پی می برند. ۳. انسان ها در مقابل فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می شود صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیستند. ۴. تفاوت هایی که مربوط به حوزه نهادها و هنجارها می باشد از نوع تفاوت های میان جهان های اجتماعی مختلف است.	۲														
ب)	عبارات زیر را کامل کنید. ۵. تنوع ... انسان ها و همچنین تنوع ... آن ها سبب پیدایش جهان های اجتماعی ... می شود. ۶. جهان های اجتماعی در مسیر رشد و تحول راه های ... را در پیش می گیرند. ۷. تفاوت هایی که به ... و ... باز می گردد از نوع تفاوت هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می دهد.	۱/۵														
پ)	۸. مفاهیم را به تعاریف مناسب آن ها وصل کنید. <table><tr><th>مفاهیم</th><th>تعاریف</th></tr><tr><td>آپارتاید</td><td>خلافت و کرامت انسان</td></tr><tr><td>انقلاب های اجتماعی</td><td>الگوی جوامع دیگر</td></tr><tr><td>جهان های اجتماعی متنوع</td><td>تمدن ها براساس آرمان های خود مسیرهای مختلفی را طی می کنند.</td></tr><tr><td>جهان های اجتماعی پیشرفته</td><td>جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی تام</td></tr><tr><td>جهان های اجتماعی عقب مانده</td><td></td></tr><tr><td>اعتقادات و ارزش های بنیادین جهان اسلام</td><td></td></tr></table>	مفاهیم	تعاریف	آپارتاید	خلافت و کرامت انسان	انقلاب های اجتماعی	الگوی جوامع دیگر	جهان های اجتماعی متنوع	تمدن ها براساس آرمان های خود مسیرهای مختلفی را طی می کنند.	جهان های اجتماعی پیشرفته	جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی تام	جهان های اجتماعی عقب مانده		اعتقادات و ارزش های بنیادین جهان اسلام		۱
مفاهیم	تعاریف															
آپارتاید	خلافت و کرامت انسان															
انقلاب های اجتماعی	الگوی جوامع دیگر															
جهان های اجتماعی متنوع	تمدن ها براساس آرمان های خود مسیرهای مختلفی را طی می کنند.															
جهان های اجتماعی پیشرفته	جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی تام															
جهان های اجتماعی عقب مانده																
اعتقادات و ارزش های بنیادین جهان اسلام																
ت)	گزینهی صحیح را انتخاب کنید.	۲														

ردیف	«سؤالات»	نمره
	۹ با ظهور اسلام و معانی بنیادین جدید، مفاهیم محوری جهان جاهلیت و نمادهای آن چه وضعیتی یافت؟ (۱) مفاهیم محوری جهان جاهلی فرو ریخت ولی نمادها به قوت خود باقی ماند. (۲) مفاهیم محوری و نمادها به همان ارزش و اعتبار کم و بیش باقی ماند. (۳) نمادها در هم شکست ولی بسیاری از مفاهیم محوری باقی ماند. (۴) مفاهیم محوری و بنیادین فرو ریخت و نمادهای مربوط به آن‌ها نیز در هم شکست. ۱۰ کدام گزینه در مورد جوامع تک خطی درست است؟ (۱) در این دیدگاه جوامع عقب‌مانده باید کشور پیشرفته را الگو قرار دهند. (۲) هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به‌وجود می‌آورند. (۳) معتقدان به نگاه تک‌خطی معتقدند جوامع با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد. (۴) معتقدان به نگاه تک خطی اعتقاد دارند که جوامع با فرهنگ‌های مختلف و روابط متقابل می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند.	
ث)	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱۱ چرا بعضی انسان‌ها گمان می‌کنند جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد؟ ۱۲ تفاوت زندگی اجتماعی انسان‌ها با سایر موجودات زنده چیست؟ ۱۳ لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی شبه جزیره عربستان چه بود؟ ۱۴ چرا با رشد و افول اقتصاد یا دگرگونی زبان و لهجه مردم، جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل نمی‌شود؟	۲
ج)	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. ۱۵ دیدگاه تک خطی به جوامع بشری را شرح دهید. ۱۶ چرا مردم شناسان می‌توانند از جهان‌های اجتماعی متفاوت مانند غرب، اسلام، چین و هند سخن بگویند؟ ۱۷ نشانه‌های جهان اجتماعی سالم را بنویسید و برای آن نمونه‌ای ذکر کنید. ۱۸ تصویر مقابل نشانه‌ی چیست؟	۲
		۱
	۱۹ چگونه زبان عربی حامل کلام وحی شد؟	۲
	۲۰ تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان مانند تفاوت بین دوزیستان با پروانه دانست؟ یا تفاوت میان پروانه‌ها؟ چرا؟	۲

سؤالات تشریحی کمه دشوارتر

ردیف	«سؤالات»	نمره
الف)	ص یا غ بودن عبارات زیر را مشخص کنید. ۲۱ تفاوت میان جهان‌های اجتماعی بیشتر مانند تفاوت میان شیر و آهوست. ۲۲ با ظهور اسلام عقاید و ارزش‌های کلان و سطوح و لایه‌های سطحی آن جامعه جاهلی نابود گردید.	۲
ب)	عبارات زیر را کامل کنید. ۲۳ در نگاه تک خطی همه جوامع انسانی ... را طی می‌کنند. ۲۴ تنوع ... و ... انسان‌ها و همچنین تنوع ... و ... آ‌ها سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.	۲
پ)	گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید. ۲۵ مردم‌شناسان بر چه اساسی از جهان‌های اجتماعی متفاوت مانند غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند؟ (۱) بعضی از جوامع در مقایسه با جوامع پیشرفته‌تر عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی، عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. (۲) همه جهان‌های اجتماعی در یک پیوستار قرار گرفته و از تجربیات یکدیگر بهره می‌گیرند. (۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. (۴) جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند با حفظ هویت خود مسیر دیگری را ادامه دهند.	۲
ت)	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۲۶ چگونه انسان‌ها به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌برند؟ ۲۷ آیا تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد می‌تواند نشان از ظهور جهان اجتماعی جدید بدهد؟	۲ ۳
ث)	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. ۲۸ ویژگی‌های جهان اجتماعی سالم را بنویسید. ۲۹ تفاوت میان جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی با جهان اجتماعی دیگری که نژاد و زبان به هیچ‌وجه عناصر اصلی به‌شمار نمی‌آیند در چیست؟ ۳۰ تصاویر زیر را تحلیل کنید.	۳ ۳
	  	

سوالات تستی

(آزمون کانون-خی ۹۲)

۱. با توجه به گوناگونی جهان‌های اجتماعی چگونه می‌توان به تنوع جهان‌های اجتماعی پی برد؟

- ۱) هنگامی که به تاریخ گذشته‌ی خود رجوع کرده، جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم.
- ۲) در صورتی که دید علمی و همه‌جانبه نسبت به جهان اجتماعی خود پیدا کنیم.
- ۳) هنگامی که عملکرد متفاوت و ناهمگون اعضای یک جهان اجتماعی را بررسی می‌کنیم.
- ۴) در صورتی که با توجه به نیازهای جهان اجتماعی، اهداف خود را جهت می‌دهیم.

(آزمون کانون-بهرم ۹۳)

۲. کدام گزینه، در ارتباط با مفاهیم زیر نیست؟

«خون در رگ‌های همه‌ی انسان‌ها با ضربان قلب، جریان پیدا می‌کند.»

«حیواناتی که در اطراف انسان‌ها زندگی می‌کنند، در هر جا که باشند، شیوه‌ی زندگی مشابهی دارند.»

- ۱) اگرما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم، شاید گمان کنیم که جهان اجتماعی دارای شکل واحدی است.
- ۲) همکاری حیواناتی که به‌صورت جمعی زندگی می‌کنند، طی عصرهای متمادی تفاوتی نمی‌کند.
- ۳) انسان‌ها کنش‌های اجتماعی متفاوتی دارند و در جهان‌های مختلفی زندگی می‌کنند.
- ۴) موجودات پیرامون زندگی انسان، رفتاری غیرآگاهانه یا غریزی دارند.

(آزمون کانون-ارذیبهشت ۹۳)

۳. چه چیزی سبب پیدایش جهان‌های مختلف می‌شود؟

- ۱) تغییرات جهان اجتماعی
- ۲) تنوع معرفت و اراده‌ی انسان‌ها
- ۳) تنوع خلاقیت انسان‌ها
- ۴) تنوع تفکر انسان‌ها

(آزمون کانون-ار ۹۲)

۴. تغییرات ... جهان اجتماعی، تغییر در ... است که ...

- ۱) سطحی - هنجارها و نمادها - جهان اجتماعی را به‌کلی دگرگون می‌کنند.
- ۲) عمیق - هنجارها و نمادها - درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهند.
- ۳) عمیق - عقاید و ارزش‌ها - جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کنند.
- ۴) سطحی - عقاید و ارزش‌ها - جهان اجتماعی را دچار تغییرات اندکی می‌کنند.

(آزمون کانون-آخر ۹۳)

۵. کدام مورد، نشانه‌های تغییرات در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است؟

- ۱) تغییر هویت جهان اجتماعی
- ۲) تغییر زبان در یک جهان اجتماعی
- ۳) کم و زیاد شدن جمعیت در یک جهان اجتماعی
- ۴) رشد یا افول اقتصاد در یک جهان اجتماعی

(آزمون کانون-خرداد ۹۴)

۶. درباره‌ی تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی می‌باشد، می‌توان گفت:

- ۱) از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان واحد واقع می‌شود.
- ۲) جزء تفاوت‌هایی است که جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.
- ۳) از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- ۴) درون جهان‌های اجتماعی مختلف باقی خواهد ماند.

(آزمون کانون-ارذیبهشت ۹۳)

۷. تفاوت‌هایی که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند، جزء کدام تفاوت‌ها است؟

- ۱) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد.
- ۲) تفاوت‌هایی که مربوط به نوع جمعیت باشد.
- ۳) تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها، هنجارها و مانند آن‌ها باز می‌گردد.
- ۴) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد.

۸. کدام تفاوت‌ها و تغییرها، به‌ترتیب، «در درون یک جهان واحد واقع می‌شود» و «جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به

(آزمون کانون-خی ۹۲)

جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند»؟

- ۱) تغییر در نمادها و عقاید - تغییر در ارزش‌ها و هنجارها
- ۲) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های پایین جهان اجتماعی است - تغییر در عقاید و هنجارها
- ۳) تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد - تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی ارزش‌ها و نمادها باز می‌گردد.
- ۴) تغییر در هنجارها و نمادها - تفاوت‌هایی که به عناصر ثابت لایه‌های عمیق جهان اجتماعی بازمی‌گردد.

۹. تغییرات در کدام اجزای جهان اجتماعی، تغییرات سطحی محسوب می‌شوند و دلیل تفاوت همکاری اعضا و اجزای جهان اجتماعی

(آزمون کانون-مهر ۹۳)

انسان‌ها با موجودات دیگر چیست؟

- ۱) ارزش‌ها - ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار موجودات
- ۲) هنجارها - منفعل و پذیرنده بودن انسان
- ۳) ارزش‌ها - منفعل و پذیرنده بودن انسان
- ۴) هنجارها - ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار موجودات

(آزمون کانون-فروردین ۹۲)

۱۰. کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) با آمدن مفاهیم و معانی بنیادین جهان اسلام، مفاهیم محوری جهان جاهلی فرو ریخت و نمادهای مربوط به این معانی نیز در هم شکست.
- ۲) جهان اسلام با نبود کردن سنگ‌های کلیدی جامعه‌ی جاهلی، سطوح و لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی را نیز نابود کرد.
- ۳) از جمله مفاهیم و معانی بنیادین جهان جاهلی شبه جزیره‌ی عربستان می‌توان شرک و بت‌پرستی و نگاه نژادی و قبیله‌ای به انسان را نام برد.
- ۴) توحید و یکتاپرستی، عمیق‌ترین لایه‌ی اعتقادی جهان اسلام است. این معنا به نوبه‌ی خود، خلافت و کرامت انسان و هم‌چنین آیت و نشانه بودن جهان را نسبت به خداوند به‌همراه آورد.

۱۱. با ظهور اسلام و آمدن معانی بنیادین جدید، مفاهیم محوری جهان جاهلیت و نمادهای آن چه وضعیتی یافت؟

(آزمون کانون بهمن ۹۳)

- ۱) مفاهیم محوری جهان جاهلی فرو ریخت ولی نمادها به قوت خود باقی ماند.
- ۲) مفاهیم محوری و نمادها به همان ارزش و اعتبار، کم و بیش باقی ماند.
- ۳) نمادها در هم شکست ولی بسیاری از مفاهیم محوری باقی ماند.
- ۴) مفاهیم محوری و بنیادین فرو ریخت و نمادهای مربوط به آن‌ها نیز در هم شکست.

۱۲. معانی محوری اسلام و جهان جاهلیت قبل از اسلام چه بود؟

(آزمون کانون فروردین ۹۲)

- ۱) معانی محوری اسلام، همان مفاهیم و حقایقی می‌باشند که قبل از آن در جامعه‌ی جاهلی عرب نبود و جامعه‌ی جاهلی در قبال آن‌ها مقاومت می‌کرد و مفاهیم محوری جهان جاهلیت قبل از اسلام، همان معانی است که اسلام آن‌ها را از میان برد.
- ۲) معانی محوری اسلام، مفاهیمی می‌باشند که قبل از آن در جامعه‌ی جاهلی عرب بود و جامعه‌ی جاهلی در قبال آن‌ها مقاومت نمی‌کرد و مفاهیم محوری جهان جاهلیت قبل از اسلام همان معانی است که اسلام آن‌ها را حفظ کرد.
- ۳) مفاهیم محوری جاهلیت قبل از اسلام همان معانی است که اسلام آن‌ها را از میان برد، و معانی محوری اسلام مفاهیمی است که از قبل در جامعه‌ی عرب بود و جامعه‌ی جاهلی در برابر آن نرمش نشان داد.
- ۴) مفاهیم و معانی محوری اسلام و جاهلی در واقع بسیار به هم شبیه بودند و اسلام این معانی و مفاهیم را هر چه بیش‌تر به یک‌دیگر نزدیک نمود و باعث هم‌دلی میان مردم شد.

۱۳. عبارت «زبان عربی حامل کلام وحی شد»، نشانه‌ی چیست؟

(آزمون کانون بهمن ۹۳)

- ۱) زبان، عنصر بنیادین و اصلی جهان اسلام است.
- ۲) به عدم مقاومت جامعه‌ی جاهلی در مقابل مفاهیم محوری جهان جاهلیت مربوط می‌شود.
- ۳) جهان اسلام همه‌ی نمادهای مربوط به جامعه‌ی جاهلی را در هم شکست.
- ۴) سطوح و لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی در خدمت معانی عمیق جهان اسلام قرار گرفت.

۱۴. فرهنگ از چه طریقی به انسان منتقل می‌شود و نقش انسان در برابر فرهنگ چگونه است؟

(آزمون کانون خرداد ۹۲)

- ۱) خانواده و آموزش - منفعل و پذیرا
- ۲) تربیت و آموزش - فعال و تأثیرگذار
- ۳) آموزش و رسانه - منفعل و پذیرا
- ۴) خانواده و رسانه - فعال و تأثیرگذار

۱۵. تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مانند ...

(کتاب درسه یکسانی یا تفاوت)

- ۱) تفاوت میان شیرهای مختلف با یکدیگر است که در ویژگی‌های سطحی آن‌هاست.
- ۲) تفاوت میان شیر و آهوست که ویژگی‌های اساسی آن‌هاست.
- ۳) تفاوت میان شیرهای مختلف که در ویژگی‌های ذاتی آن‌هاست.
- ۴) تفاوت میان شیر و آهوست که در ویژگی‌های عرضی آن‌هاست.

۱۶. تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه جزیره عربستان جز کدام دسته تفاوت‌ها نیست؟

(کتاب درسه چرا تفاوت)

- ۱) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری است.
- ۲) از نوع تفاوت‌هایی است که جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.
- ۳) تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان باز می‌گردد و از نوع تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی واحد است.
- ۴) از نوع تفاوت‌های آرمان‌های اصلی است که میان جهان‌های اجتماعی مختلف وجود دارد.

۱۷. کدام گزینه با شکل هماهنگ نیست؟

(کتاب درسه کدام تفاوت)

- ۱) همه‌ی جوامع در یک خط و مسیر یکسانی را طی می‌کنند.
- ۲) جوامع پیشرفته و جوامع عقب‌مانده با یکدیگر مقایسه می‌شوند.
- ۳) سیر تحول تاریخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها یکسان نیست.
- ۴) جوامع پیشرفته الگوی حرکت جوامع دیگرند.

۱۸. کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگی‌های جهان اجتماعی در عرض هم نیست؟

(کتاب درسه کدام تفاوت)

- ۱) در این دیدگاه جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- ۲) برخی از فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.
- ۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند.
- ۴) جهان‌های اجتماعی مختلف با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.

۱۹. عبارات زیر را از حیث غ یا ص بودن مشخص کنید.

(کتاب درسه چرا تفاوت)

- نظم و همکاری میان اعضای موجود زنده یکسان نیست.
- انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود کنشگری منفعل و تأثیرگذار است.
- تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد درون یک جهان اجتماعی خواهد بود.

- جهان‌های اجتماعی مختلف با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد.

- ۱) غ - ص - غ - ص ۲) غ - غ - ص - ص ۳) ص - ص - غ - غ ۴) ص - غ - ص - غ

پاسخ سؤالات تشریحی

۱۷. جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کنند، مطابق با نیاز خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد و در صورتی که لازم باشد تغییراتی در آن‌ها به‌وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

۱۸. تصویر مقابل نشان می‌دهد که: انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است تنوع آگاهی و نگرش انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

۱۹. با ظهور اسلام عقاید و ارزش‌های کلان جامعه جاهلی نابود گردید و سطوح و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت و از این طریق زبان عربی حاصل کلام و بیان الهی شد.

۲۰. تفاوت میان دوزیستان با پروانه، زیرا دو گونه (نوع) از حیوانات می‌باشند و تفاوت آن‌ها در ویژگی‌های اساسی است، نه در ویژگی‌های سطحی، تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیز تفاوت در لایه‌های بنیادین و اصلی است؛ نه در لایه‌های سطحی (نمادها و هنجارها)

پاسخ سؤالات تشریحی که دشوارتر

۲۱. صحیح

۲۲. غلط

۲۳. مسیر یکسان

۲۴. آگاهی - نگرش - اراده - اختیار

۲۵. گزینه‌ی «۳»

۲۶. هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارد یا هنگامی که به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.

۲۷. بله زمانی که منجر به تغییرات عمیق‌تر شود یا تفاوت در لایه‌های بنیادین ایجاد کند می‌تواند جهان اجتماعی جدید را ایجاد کند.

۲۸. فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند - مطابق با نیاز خود از دستاوردهای جهان اجتماعی دیگر بهره می‌برد و در صورتی که لازم باشد تغییراتی در آن‌ها به‌وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

۲۹. زندگی اجتماعی انسان‌ها متنوع است و صورت‌های گوناگون دارد. انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود صرفاً موجودی منفعل نیست بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است. تنوع آگاهی و نگرش انسان‌ها و اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

۳۰. تصویر اول نشان می‌دهد نظم و همکاری میان اعضای موجودات زنده یکسان است و طی عصرهای متمادی تفاوت نمی‌کند - تصویر دوم: جهان‌های اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش‌های کلان خود متنوع‌اند. تنوع آگاهی و نگرش انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

۱. غلط

۲. صحیح

۳. صحیح

۴. غلط

۵. آگاهی - اراده - مختلف

۶. متفاوتی

۷. نمادها - هنجارها

۸. آپارتاید ← جهان اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی نام جهان‌های اجتماعی پیشرفته ← الگوی جوامع دیگر جهان‌های اجتماعی متنوع ← تمدن‌ها براساس آرمان‌های خود مسیرهای مختلفی را طی می‌کنند. اعتقادات و ارزش‌های بنیادین جهان اسلام ← خلافت و کرامت انسان

۹. گزینه‌ی «۴» - تغییر در لایه‌ها عمیق (باورها، ارزش‌ها) منجر به تغییر در لایه‌های سطحی می‌شود.

۱۰. گزینه‌ی «۱»

۱۱. اگر فقط جهانی را ببینند که در آن متولد شده‌اند شاید گمان کنند که جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد.

۱۲. نکته: رفتار سایر موجودات ناآگاهانه یا غریزی است ولی رفتار انسان همراه با آگاهی و اراده است. پس زندگی اجتماعی انسان‌ها برخلاف سایر موجودات زنده متنوع است.

۱۳. شرک - بت پرستی - نگاه نژادی و قبیله‌ای از اعتقادات و ارزش‌های بنیادین جهان اجتماعی شبه جزیره‌ی عربستان بود.

۱۴. اقتصاد، زبان و لهجه از لایه‌های سطحی جهان اجتماعی می‌باشند و از نوع تفاوت‌هایی هستند که درون جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.

۱۵. در این دیدگاه همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند، همه جوامع انسانی شبیه یکدیگرند، مسیر یکسانی را طی می‌کنند، بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

۱۶. زیرا آن‌ها معتقدند که جهان‌های اجتماعی متنوعند، هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به‌وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند، برخی از فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

گزینه ۴

تغییرات هنجارها و نمادها مربوط به لایه‌های سطحی و تغییرات عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است و دلیل تفاوت همکاری اعضا و اجزای جهان اجتماعی انسان‌ها با موجودات دیگر این است که رفتار آن موجودات، ناآگاهانه یا غریزی است.

گزینه ۲

جهان اسلام با نابود کردن سنگره‌های کلیدی جامعه‌ی جاهلی، سطوح و لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی را در خدمت معانی عمیق و حیاتی خود قرار داد و از این طریق، زبان عربی نیز حامل کلام و بیان الهی شد.

گزینه ۴

با ظهور اسلام و آمدن معانی و مفاهیم اسلامی، مفاهیم محوری جهان جاهلی فرو ریخت و نمادهای مربوط به آن‌ها نیز درهم شکست.

گزینه ۱

معانی محوری اسلام، همان مفاهیم و حقایقی‌اند که قبل از آن در جامعه‌ی جاهلی آن روز نبود و جامعه‌ی جاهلی در قبال آن‌ها مقاومت می‌کرد و مفاهیم محوری جهان جاهلیت قبل از اسلام، همان معانی است که اسلام آن‌ها را از میان برد.

گزینه ۴

معانی عمیق و بنیادین هر فرهنگ، درحکم بنیان‌ها و سنگره‌های اصلی آن فرهنگ‌اند. جهان اسلام با نابود کردن سنگره‌های کلیدی جامعه‌ی جاهلی، سطوح و لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی را در خدمت معانی عمیق و حیاتی خود قرار داد و از این طریق، زبان عربی نیز حامل کلام و بیان الهی شد.

گزینه ۲

انسان در قبال فرهنگی که به او از طریق آموزش و تربیت منتقل می‌شود، فقط موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنش‌گری فعال و تأثیرگذار است.

گزینه ۲

تفاوت میان دو نوع حیوانی است که در ویژگی‌های ذاتی آن‌هاست.

گزینه ۳

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان باز می‌گردد از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت میان جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه جزیره عربستان از این نوع تفاوت‌هاست.

گزینه ۳

این گزینه مربوط به سیر تاریخی جوامع در عرض هم می‌باشد.

گزینه ۱

الگو قراردادن جوامع پیشرفته توسط عقب‌مانده مربوط به سیر تاریخی جوامع در طول هم می‌باشد.

گزینه ۲

به ترتیب دو مورد اول غلط و دو مورد آخر صحیح هستند.

پاسخ سوالات تستی

گزینه ۱

در صورت مقایسه‌ی خود با جهان‌های اجتماعی دیگر و بررسی تاریخ گذشته‌ی جهان اجتماعی خود می‌توانیم به تنوع جهان‌های اجتماعی پی ببریم.

گزینه ۳

مفاهیم ذکرشده، اشاره به یکسانی زندگی همه‌ی انسان‌ها و شیوه‌ی یکسان زندگی سایر موجودات دارد. درحالی‌که گزینه‌ی سوم به کنش‌های مختلف انسان‌ها و جهان‌های مختلف اشاره می‌کند.

گزینه ۲

تنوع معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های مختلف می‌شود.

گزینه ۳

تغییرات «عمیق» جهان اجتماعی، تغییر در «عقاید و ارزش‌ها» است که «جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کنند».

تغییرات سطحی جهان اجتماعی تغییر در هنجارها و نمادهاست که درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهند.

گزینه ۱

تغییر هویت جهان اجتماعی از نشانه‌های تغییرات در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است.

گزینه ۱

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها باز گردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها، هنجارها و مانند آن باز می‌گردد، تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد یا به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود، درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهند ماند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: این تفاوت‌ها جزء لایه‌های عمیق جهان اجتماعی می‌باشند.

گزینه‌ی «۳»: تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

گزینه ۴

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها باز گردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

گزینه ۴

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی و پایین جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود، اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

نکته: تغییر در هنجارها و نمادها، جزء تغییرات سطحی که در درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهند، هستند.